

MOZAİK MOBİL UYGULAMA
İÇİN KAREKODU OKUTUNUZ.

VIDEO ÇÖZÜM İÇİN
KAREKODU OKUTUNUZ.

PARAGRAF

Soru Bankası

BİLHAN UĞURLU

HARUN GÜNDOĞDU

PINAR KISACIK

AHMET KOÇ

KADİR UZUN

EMRAH TURGUT

İBRAHİM ÇELİK

ADNAN ŞAHİN

ABDULKADİR UÇKAN

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal,
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif Ersoy

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Abdulhamit EMEKLİ

YAZARLAR

Harun GÜNDOĞDU
Bilhan UĞURLU

EDİTÖR

Hülya BODUKCU

DİZGİ – GRAFİK

Ramazan ATAK

İLETİŞİM

 mozaikyayinlari@gmail.com
 Mozaik Yayınları
 mozaikyayinlari

BASIM YERİ

Copyright©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlaması ve depolanması yasaktır.

MF0624 – B1

ISBN: 978 – 625 – 7870 – 14 – 6

Sevgili Öğrenciler,

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil araç olarak yapılandırılması söz konusudur. Bu kapsamda “Liselere Geçiş Sistemi Sınavı” ve diğer sınavlarda sizden sadece soru çözmeniz değil; bilgilerinizi günlük hayatla ilişkilendirmeniz, problem çözme, sorgulama, analiz etme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir. Elinizdeki kitap; üst düzey bilişsel becerilerinizi geliştiren, yoruma dayalı, günlük hayatla ilişkilendirilen, nitelikli sorulardan oluşmaktadır. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen LGS’ye ve kazanımlara uygun olarak hazırladık.

Mozaik Yayınları Paragraf Soru Bankası iki bölümden oluşmaktadır. 1. Bölümde “paragraf”, 2. bölümde “görsel okuma, sözel mantık, akıl yürütme” soruları bulunmaktadır. Paragraf bilginizi ölçmenize ve geliştirmenize yardımcı olmak için 1. bölümde on beş alt bölüme yer verdik. Paragraf bölümündeki bu on beş alt konu başlığıyla ilgili “Soru Analizi” ve “Kavrama Testi” bölümleri oluşturduk. Paragraf sorularında karşınıza çıkma ihtimali bulunan sözcüklerden de “Kavram Sözlüğü” bölümü oluşturduk. 2. bölümde yine “Soru Analizi” ve “Kavrama Testi” bölümleriyle “görsel okuma, sözel mantık, akıl yürütme” sorularını çözme becerinize katkı sağlamayı hedefledik. Bölümlerin arkasında yer alan “10’da On” diye adlandırdığımız deneme testleri ile konuları kavrayacak, “Final Testleri” ile kitabımızdan öğrendiklerinizi pekiştireceksiniz. Hepinize bu zorlu süreçte kolaylıklar ve başarılar diliyoruz çocuklar.

TEŞEKKÜR

Bu eserimizi hazırlarken emek harcayan Mozaik Yayınları çalışanlarına,

Kitabımıza soruları ve görüşleriyle katkı sağlayan “Mozaik Yayınları Türkçe Ekibi” üyeleri **Ali ATASEVER, Ahmet KOÇ, Abdulkadir UÇKAN, ve Adnan ŞAHİN’e,**

Kitabımıza katkıda bulunan değerli öğretmenlerimiz **Abdullah ŞAHİN, Mustafa YILMAZ, Asilhan KARAASLAN, Evrim POLAT, Burak KESKİN, Faruk ASLAN, Duygu GÜÇLÜ, İrfan ASLAN, Nurayet KARAKURT ve İlhami KURU’ya,**

Kitabımızın son kontrolünü yapan değerli öğretmen arkadaşımız **Ufuk SARI’ya,**

Gücümüz, ilham kaynağımız Büyük Türkçe Ailesi grubunun değerli üyelerine ayrı ayrı teşekkür ederiz.

DİLEĞİMİZ

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla...

Saygı ve sevgiler sunuyoruz.

Harun Gündoğdu / Bilhan Uğurlu

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Konu	7
Kavrama Testi	8
Ana Düşünce	11
Kavrama Testi	12
Yardımcı Düşünce	15
Kavrama Testi	16
Başlık ve Anahtar Sözcük	19
Kavrama Testi	20
Metinde Soru Cevap – Metin Tamamlama	23
Kavrama Testi	24
Metin Oluşturma – Metin Bölme	27
Kavrama Testi	28
Paragrafta Akışı Bozan Cümle	31
Kavrama Testi	32
Dil ve Anlatım	35
Kavrama Testi	36
Metinde Karakter	39
Kavrama Testi	40
Metin Karşılaştırma	43
Kavrama Testi	44
Hikâye Unsurları	47
Kavrama Testi	48
Anlatım Biçimleri, Anlatım Özellikleri, Anlatıcı Türü	51
Kavrama Testi	52

Düşünceyi Geliştirme Yolları	55
Kavrama Testi	56
Şiirde Duygu	59
Kavrama Testi	60
Beceri Temelli Sorular	63
Kavrama Testi	64
10'da On Testleri	67

2. BÖLÜM

Görsel Düşünme	109
Kavrama Testi	110
Görsel Okuma	113
Kavrama Testi	114
Grafik ve Tablo Okuma	117
Kavrama Testi	118
Görsel Yorumlama	121
Kavrama Testi	122
Akıl Yürütme	125
Kavrama Testi	126
Sözel Mantık	129
Kavrama Testi	130
10'da On Testleri	133
Final Testleri	193
Cevap Anahtarları	223

1. BÖLÜM

Paragraf

1. ÜNİTE 16 AŞAMADA TAMAMLANIYOR.

1. Aşama

Konu

2. Aşama

Ana Düşünce

3. Aşama

Yardımcı
Düşünce

6. Aşama

Metin
Oluşturma –
Metin Bölme

5. Aşama

Metinde
Soru Cevap
Metin
Tamamlama

4. Aşama

Başlık ve
Anahtar
Sözcük

7. Aşama

Paragrafta
Akışı
Bozan Cümle

8. Aşama

Dil ve Anlatım

9. Aşama

Metinde
Karakter

12. Aşama

Anlatım Biçimleri,
Anlatım
Özellikleri,
Anlatıcı Türü

11. Aşama

Hikâye
Unsurları

10. Aşama

Metin
Karşılaştırma

13. Aşama

Düşünceyi
Geliştirme
Yolları

14. Aşama

Şiirde Duygu

15. Aşama

Beceri Temelli
Sorular

16. Aşama

10'da ON
Testleri

ABC

SORU ANALİZİ

KONU

Paragraf Taktikleri

- Yazıyı meydana getiren tüm unsurlar konunun çevresinde döner.
- Paragrafta anlatılan durumun ne olduğunu bulursak konuyu bulmuş oluruz.
- Yazarların metnin bütününde tekrar tekrar dile getirdikleri sözcükler, paragrafın konusunu oluşturur.

"Bu metinde ne anlatılıyor?" sorusunun cevabını aramalısınız.

Anahtar
sözcüklere
dikkat
etmelisiniz.

Bir **Hun hakanı**, "Atalarımın kalan toprağı kimseye vermem." demişti. Devlet ve kağan yer ve suların sahibidir. Türkler, kendilerinin dünyayı idare etmekle görevli olduklarına inanırlardı. Bu **görevi**, onlara Tanrı vermişti. Zaten kendi kağanlarının kutsal olduğuna, ilahi bir kaynaktan geldiğine inanıyorlardı. Dünyayı idare etme düşüncesi, İslamiyet'ten sonraki Türk devlet başkanlarının da **yazifesi** sayılmıştır.

Metindeki
bilgilerle
şıklardaki
bilgileri
karşılaştır.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Türk devletlerinin niteliklerinden
- B) Türk hakanlarının geleneksel görevinden**
- C) Türklerin dünyayı fethetme isteğinden
- D) İslamiyet'ten sonraki Türk devletlerinin özellikleri

Paragrafta yazarın ele aldığı, üstüne söz söylediği olay, düşünce ya da duruma konu denir.

Kavram Sözlüğü

- Ahenk:** Uyum, düzen
"Şiirlerde ahenkli bir söyleyiş vardır."
- Tenkit:** Eleştirme, eleştiri
"Bir sanat eserini tenkit ne güç iştir!"
- Özgün:** Yalnız kendine has bir nitelik taşıyan, farklı, orijinal
"Yazar; üslubuyla, konusuyla, özgünlüğüyle dikkat çeken bir hikâye yazmış."

Konu

Karşınıza Çıkabilecek Soru Kökleri

- Bu metnin konusu aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?
- Bu metinde yazar, neyden söz etmektedir?
- Bu parçada, eserin hangi özelliğinden bahsedilmektedir?
- Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmaktadır?

1. Toplamların geleneksel değerlerinin UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne dâhil edilmesiyle korunması, yaşatılması, görünür kılınması amaçlanıyor. Bu temsili listenin içinde Meddahlık, Türk Kahvesi Kültürü, Çini Ustalığı, Ebru, Kırkpınar Yağlı Güreşleri, Mevlevi Sema Töreni gibi bizim "yaşayan miraslar"ımız da bulunuyor. 2016 yılında Türkiye'den "Kuş Dili" adıyla yeni bir başlık daha eklendi listeye.

Bu metnin konusu aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Kuş dilinin UNESCO listesine eklenmesi
- B) UNESCO listesinde yer alan yaşayan miraslarımız
- C) Toplamların geleneksel değerleri
- D) UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi

Mozaik Yayınları

2. Bir neslin hayata bakışına damga vuran yegâne şeyin çocuklukta tanışılan edebiyat olduğunu düşünüyorum. Ama burada yeni bir nesil inşa etme amacım olduğu anlaşılmasın sakın. Çocuk için oyun neyse edebiyat da o aslında. Meraklarını cezbeden dünyaları, hayatları ya da hayalleri deneyimlemelerini, bir şeyler öğrenirken aynı zamanda kendilerini tanımalarını sağlıyor. Üstelik hemen yatağın başucunda, kısa ve bol resimli.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Edebiyatla tanışan çocuğun neler kazandığından
- B) Bol resimli edebi metinlerin ilgi görmesinden
- C) Edebiyat sevgisinin çocuğun içinde olması gerektiğinden
- D) Yazarın yeni bir edebiyat nesli yetiştirmek istemesinden

Mozaik Yayınları

3. Gelenek ve görenekler bir kültür bağı oluşturmaktadır. Bu kültür bağı toplumun bir arada ve beraberlik içinde yaşaması anlamına gelmektedir. Bir toplum, gelenek ve görenek değerlerine sahip çıkarsa kendini dünya sahnesinde göstermiş ve varlığını korumuş olur. Gelenek ve göreneklerin toplum için önemi toplumun varlığını ve birliğini korumak, toplumun kültürel değerlerini yaşatmak, toplumda birlik ve beraberliği sağlamak, geleceğe dönük toplumun kendini yaşatması açısından değerlidir.

Bu metnin konusu aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Gelenek ve göreneklerimiz
- B) Gelenek ve göreneklerin önemi
- C) Birlik ve beraberliğin önemi
- D) Kültürel değerlerin yaşatılması

ABC

Konu

4. “Karakutu” ile aynı çağrışıma yapmasa da uçuş veri kayıt cihazlarına “turuncu kutu” demek daha doğru olurdu; ne de olsa kolayca bulunabilmeleri amacıyla hemen göze çarpan portakal renkli kutulara yerleştiriliyorlar. Uçuş verilerini kaydetmenin bir kaza durumunda oynadığı hayati rol, bugün herkesçe kabul edilse de David Warren 1950’lerde bu fikirle ortaya çıktığında neredeyse kimseyi bu aletin faydasına inandıramamıştı. 1953’te Warren, Avusturalya Havacılık Araştırma Kurumunda uzman bilim adamı olarak dünyanın ilk jet yolcu uçağının düşmesinin ardından enkaz incelemelerine katıldı. Bir ticaret fuarında gördüğü küçük ses kaydediciyi hatırlayarak uçağın düşme anında kokpitte neler olduğunu bilmenin çok işe yarayabileceğini düşündü. Böylece uçaktaki aygıtların göstergeleri ile pilotun sesini kaydedebilecek bir makine yapmak için kafa yormaya başladı.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Karakutunun ortaya çıkışı
- B) Karakutunun malzemeleri
- C) Karakutunun üretimi
- D) Karakutunun faydaları

5. 1970’li yıllardan beri sağ ve sol beyin ifadelerini duymaktayız. Sol beyin; arışik, mantıksal, matematiksel, konuşma ve dil öğrenme gibi fonksiyonlarla yükümlüdür ve tekten tüme gider. Sağ beyin ise hafızayı, hisleri, görüntüleri ve farkında olmadığımız fonksiyonları yönetir; şekilleri tanır ve tümü görür. Bu nedenle sağ beyin, sol beyinden yüz kat daha hızlıdır. Beynimizin sağ ve sol tarafı bilgiyi farklı şekilde işler. Genelde her birey, beyninin bir tarafını ağırlıklı olarak kullanır fakat düşünme ve öğrenme işlemleri her iki tarafta dengeli olarak kullanıldığında gerçek verimine ulaşır. Bunun anlamı daha az kullanılan tarafın güçlendirilmesi gerektirir.

Bu paragrafın konusu aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Beynin bölümlerinin nasıl fark edildiği
- B) Beynin hangi yönünü kullanmamız gerektiği
- C) Beynin bölümlerinin ve görevlerinin ne olduğu
- D) Beynin bölümlerinin nasıl geliştirilmesi gerektiği

6. **Aşağıdaki metinlerden hangisinin konusu buluş değildir?**

- A) 2019’da California Bilim Akademisinden bir grup araştırmacı, soy ağacımıza 71 yeni tür ekledi. Bu yeni bulunan türler arasında 17 balık, 8 çiçekli bitki, 6 deniz salyangozu, 4 yılan balığı, 3 karınca, 2 eşek arısı ve 2 kertenkele var. Bu türler 5 kıtada ve 3 okyanusta ortaya çıkarıldı.
- B) Bell ve Thomas Watson adındaki iki elektrik mühendisi, bir gönderici ve bir alıcıdan oluşan bir düzenek yaptılar. Alıcı, sesi belli bir elektrik akımına dönüştürüyor ve bu akım bir tel aracılığı ile ahizeye taşınıyordu. Böylece 1876’da ilk telefon görüşmesini yapmayı başardılar.
- C) William Cooke ve Charles Wheatstone adlı iki İngiliz 1837 yılında, teller üzerinden elektrik akımı göndererek mesaj iletmeyi başardılar. Böylece ilk elektrikli telgraf makinesi ortaya çıktı. Elektrik akımı, alıcı cihazın kadrantındaki bir dizi iğneyi hareket ettirerek ulaştırılacak mesajın ekranda belirmesine yardımcı oluyordu.
- D) 1889’da W. A. Cockran adındaki becerikli bir kadın, tarihin elektrikle çalışan ilk bulaşık makinesini üretti. Sistem çok basitti. Bir fısıkiye, boru yardımıyla gelen tazyikli suyu tabakların üzerine eşit dağıtıyor ve bulaşıkları temizliyordu.

7. Pek çok ürün kategorisinde pazarlama süreçlerinin en mühim adımı, ürünün tüketiciye sunulmuş şeklidir. Her ürünün bir ambalajı, tüketiciye kendini tanıtan bir paketi vardır. Süpermarkette alışveriş yaparken, yeni bir mum satın alırken, hatta cep telefonu alırken bile ürünü elimize almadan önce iletişim kurduğumuz ilk kanal ambalajdır.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Pazarlama sürecinin aşamaları
- B) Ürünlerin tüketiciyle buluşma süreci
- C) Ürün ambalajının türleri
- D) Ürünün tüketiciye sunumu

Yayınları

Mozaiik

ABC

Konu

8. Şiire konu olan çok fazla ve farklı meseleler var. Bunda kitapta bir araya gelen şiirlerin on beş yıla varan bir sürede yazılmasının etkisi büyük. Dosyadaki şiirlerin yazılması geniş bir zamana yayılınca konuların çeşitliliği de kaçınılmaz oluyor. İlk kitaptan sonra evlendim, yaşadığım şehri değiştirdim, çocuklarım dünyaya geldi, ikinci bir üniversite okudum. Ülkemizde, dünyada yaşanan sarsıcı olaylara tanıklık ettim. Seyrettiğim filmleri ve oyunları, okuduğum kitapları, dinlediğim müzikleri ve daha birçok şeyi saymıyorum bile. Bütün bunların hayata bakışımızda, yazdıklarımıza yansımada mutlaka etkisi oluyor. Olan bitene rağmen değişmemek korkunç olurdu.

Bu paragrafta yazarın sözünü ettiği durum aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Şiir kitaplarındaki şiirlerin konu genişliğinin sebebi
- B) Şiirlerin bir kitapta bir araya getirilmesinin zorluğu
- C) Hayatımızdaki olayların şiirlere nasıl yansıtıldığı
- D) Şiir yazarken konu seçiminde nelere dikkat edildiği

9. Gemilerde "jurnal" adı verilen bir seyir defteri bulunur. Gemi limandayken ya da seyir hâlindeyken yaşanan gelişmeler bu jurnal defterine kaydedilir. Geminin rotası, hızı, geldiği ve gideceği liman, vardiya değişimleri gibi bilgiler jurnale not edilir. Gemi sığ sularından ve önemli su yollarından geçerken de jurnal sürekli güncellenir. Örneğin, Cebelitarık Boğazı geçilirken "03.00 Cebelitarık'a girildi. 07.00 Cebelitarık geçildi." gibi saat belirtilerek not yazılır. Yine İstanbul Boğazı'ndan geçerken "08.00 İstanbul Boğazı'na girildi. 13.00 İstanbul Boğazı geçildi." gibi notlar sürekli yazılır. Fakat aynı gemiler, Çanakkale Boğazı'na geldiklerinde jurnal defterine bunlar yazılmaz. Çanakkale Boğazı seyri tamamlandığında jurnale "09.00 Çanakkale çıkıldı." yazılır ya da "15.00 Şehitler Abidesi 2 milden selamlandı." şeklinde not düşülür. Çünkü herkes bilir ki bu dünyada her yer geçilir ama Çanakkale geçilmez!

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Çanakkale Boğazı'nı geçmenin zorluğundan
- B) Gemilerin rotasını nasıl belirlediğinden
- C) Denizciler tarafından Çanakkale'ye duyulan saygıdan
- D) Çanakkale'nin tarihimiz için önemli olduğundan

10. Şu garip halimden bilen işveli nazlı
Gönlüm hep seni arıyor neredesin sen
Tatlı dillim güler yüzlüm ey ceylan gözlüm
Gönlüm hep seni arıyor neredesin sen

Aşağıdakilerden hangisi bu dördlüğün konusu ile ilişkilendirilebilir?

- A) Farz et ki bir rüya gördük ikimiz
Gerçekte bu hissi tanımadık biz
Böyle bir masalı yaşamadık biz
Bir varmış bir yokmuş sayalım gitsin
- B) Ben hüzünlerle sevdim şiirleri
Ben hüzünlerle büyüttüm kendimi
Küçükken gamzelerim vardı benim
Büyüdükçe hüzne sattım hepsini
- C) Yolunu beklerken daha dün gece
Kaçıyorum bugün senden gizlice
Kalbime baktım da işte iyice
Anladım ki sen de herkes gibisin
- D) Art arda kaç zemheri
Kurt uyur, kuş uyur, zindan uyurdu
Bir ben uyumadım, kaç leydim bahar
Hasretinden pangalar eskittim

11. Salgın, hayatımızı büsbütün değiştirdi. Kontrollü sosyal hayat terimi tedavüle girdiğinde sanıyorduk ki sadece ikili ilişkiler geçici bir süre için askıya alınacak, sonra her şey eski hâline dönecekti. Sonuç malum, dört duvar arasına sıkışanlar; ihtiyaç duydukları genişliği el kadar telefonlardan, irili ufaklı bilgisayar ekranlarından elde etmeye çalıştılar. Böylece selamlaşmalara, hatır sormalara kadar uzanan dijitalleşme sosyal hayatın tümüne yayılırken malum kontrol önerisiyle aslında kimlerin kontrolünün altına girdiğimizi düşünmemizin, buna itiraz etmemizin bile bir hükmü kalmadı. Ekmek temininden hediyeleşmeye kadar eskiden reklamlar, ticari telkinler yoluyla özendirilen bir tık kadar yakın işler ve ilişkiler ne yazık ki asli uğraşımıza ve gündelik uygulamalarımıza dönüştü.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kontrollü sosyal hayatın ikili ilişkilere sağladığı katkı
- B) Dijitalleşmenin sosyal hayata etkisi
- C) Teknolojik aletlerin sosyalleşmeyi azaltması
- D) Salgının hayatımıza olumsuz etkileri

Yayınları

Mozaik

ABC

SORU ANALİZİ

ANA DÜŞÜNCE

Paragraf Taktikleri

- “Yazarın anlatmak istediği nedir?” sorusunun yanıtı bizi ana düşünceye götürür.
- Paragrafın içinde yer alan “ama, fakat, önemli olan, buna göre” gibi söyleyişler ana düşünceyi ortaya çıkarmak için kullanılan ifadelerdir.
- Ana düşünce; paragrafın başında, sonunda yer alabileceği gibi metnin geneline de yerleştirilmiş olabilir.

Metnin size vermek istediği iletiye odaklanın.

“Yazar, ne anlatmak istiyor?” sorusunu metinde arayın.

Bir konu veya olay hakkında düşünürken veya konuşurken ortaya çıkan kişisel fikirler veya grup fikirleri ilk başta çok özgün buluş gibi görünebilir. Ancak bazen bir fikir çok özgün olsa da önümüzde duran olay veya konuyla ilgili olmayabilir. Onun için öncelikle önümüzdeki olaya veya konuya dair sorunun ne olduğu tespit edilmeli. Ondan sonra akla gelen fikrin konuya dair bir işe yarayıp yaramadığı daha net anlaşılacaktır. O nedenle önümüzde duran olay veya konunun tam olarak ne olduğunu ve nasıl bir çözüm önerisi üzerinde çalıştığımızı bilmemiz gerekir. Ancak bundan sonra ortaya çıkan fikir veya buluşun işe yarayıp yaramadığını test etme imkânı elde etmiş oluruz.

Bir paragrafta savunulan görüşe, kabul ettirmek, iletilmek istenen mesajı ana düşünce denir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir konu veya olayla ilgili özgün fikirler her zaman en çok işe yarayan fikirlerdir.
- B) Asıl konu ve olayla ilgili olmayan fikirleri ortaya atmak gereksizdir.
- C) Bir konu veya olayla ilgili fikirleri öne sürerken konuyla ilgili olup olmadığına dikkat edilmelidir.**
- D) Asıl konu ve olayla ilgili fikirlerde grup fikirleri önemlidir.

Ana düşünce metnin herhangi bir yerinde olabilir.

Kavram Sözlüğü

Duyar(lı)(lık): Hassasiyet

“Çevre sorunlarına karşı duyarlı olmamız gerekir.”

Asgari: En az, en aşağı, en düşük, en alt

“Koridorda, kapımın asgari yüz metre yakınlarına kimsenin yaklaştırılmamasını emrettim.”

Yadırgamak: Kendine yabancı gelen bir kimseye, duruma veya şeye alışamamak, ısınamamak

“İçine paldır küldür yuvarlandığı bu curcunayı yadırgadı.”

Ana Düşünce

Karşınıza Çıkabilecek Soru Kökleri

- Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu paragrafın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu metinden çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerin hangisidir?
- Metnin ana düşüncesi numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilmiştir?
- Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu metnin yazılma amacı aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu metnin ana düşüncesini en iyi anlatan söz aşağıdakilerin hangisidir?
- Paragraftan çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerin hangisidir?

1. “İnsan nedir?” sorusuna, bazıları “İnsan biyo-psiko-sosyal bir varlıktır.” şeklinde cevap verir. Yani insanın, psikolojik yönü ve diğer canlılarla ortak olan biyolojik yönü fakat en önemlisi, diğer canlılardan farklı olarak toplumsal yönü vardır. İnsanlar toplu hâlde yaşamaktadırlar. Bazı canlı türleri de toplu hâlde yaşamaktadır. Örneğin; arılar, karıncalar vb. Onların toplu hâlde yaşaması, içgüdüselidir. İnsan, değerler yaratabilen, dinî, ahlaki, töresi olan ve tarih bilincine sahip olan tek canlıdır. İnsan, canlılar içinde bebeklik süresi en uzun olan ve yetişkinlere en fazla muhtaç olanıdır. Tek başına yaşadığı zaman insan, canlıların en zavallısıdır. Belki güçsüzlüğünü telafi edebilmek için insan toplu hâlde yaşamaktadır.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerin hangisidir?

- A) İnsanlarla hayvanların birçok ortak noktası vardır.
- B) Toplu hâlde yaşayan tek canlı türü insan değildir.
- C) İnsanlar güçlü olabilmek için topluca yaşamak zorundadır.
- D) İnsanları diğer canlılardan ayıran özelliği, değerlere sahip olmasıdır.

2.

Yaşamının şartı, uygarlık yolunda yürümek ve başarıya ulaşmaktır. Bu yol üzerinde ilerlemeyi değil de geriye bağlılığı benimseyenler, böyle bir bilgisizlik ve gaflette bulunanlar, evrensel uygarlığın coşup gelen seli altında bir gün boğulmaya mahkûmdurlar.

Mustafa Kemal Atatürk

Bu metnin ana düşüncesini en iyi ifade söz aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.
- B) Uygarlık yolunda ilerlemeyenler, yaşam hakkını bir gün yitirebilir.
- C) Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir.
- D) Medeniyetin emir ve talep ettiğini yapmak insan olmak için yeterlidir.

ABC

Ana Düşünce

3. (I) Tasarım ve pazarlamanın kesiştiği her alanda olduğu gibi kitap tasarımında da renkler ve görseller büyük önem taşıyor. (II) Kitap tasarımında kullanılan renklerin kitabın türüyle uyumlu olması ve kitabın hedef kitlesinin dikkatini çekecek bir kitap olması önemli. (III) Mutlu ve eğlenceli temaları konu alan bir kitaba karanlık renkler kullanılmayacağı gibi, bir cinayet romanının kapağında da pembe renkler kullanılması garip karşılanacaktır. (IV) Burada kapak tasarımcılarının görevi, basmakalıp renkler ve tasarım şablonları kullanmadan, kitabın içeriğiyle ve türüyle ilgili bilgileri uygun renkler kullanarak vermeye çalışmak ve kitabın taşıdığı duyguları okura ilk bakışta yaşatmaktır.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Bu adil gözüküyordu. İyi bir hikâye okuyabiliyordum, hatta onun nasıl yazıldığını biliyordum. Niçin ben böyle bir hikâye yazamıyordum? Belki de iki hikâye birbirine benzemeye cesaret edemediği için okuduğum güzel hikâye gibi yazamıyordum. Yıllar geçtikçe, birçok mükemmel hikâye yazdım ve şansımı deneyip onları yazdığım dışındakı onların nasıl yazıldığını hâlâ bilmiyorum. Eğer hikâye yazmada bir tılsım varsa ve ben bu tılsımın var olduğuna inansam bile hiç kimse bunu kuşaktan kuşağa aktaracak bir reçete hâline getiremez. Formül, sadece yazarın önemli bulduğu şeyleri okura iletme dürtüsünde gizlidir. Eğer yazar bu dürtüye sahipse bunu iletecek bir yol bulur. Bir hikâyeyi iyi yapan mükemmelliği ya da bir hikâyeyi kötü yapan hataları algılamalısınız. Aslında kötü hikâye dediğimiz, etkisiz olan hikâyedir.

Bu parçada yazarın iletmek istediği temel düşünce nedir?

- A) İyi bir hikâye yazmak için hikâye yazma tekniğini iyi bilmek gerekir.
B) İyi bir hikâye yazmak için iyi bir okuyucu olmak gerekir.
C) Etkileyici bir hikâye, yazardan okura bir şeyler iletmeli ve bu iletilenler, hikâyenin mükemmelliğinin ölçütü olmalıdır.
D) Mükemmel eserler yazmak için mükemmel eserlere benzer hikâyeler yazmaktan korkmamak gerekir.

5. Puma, bazen avını kovalarken ve yakalama ihtimali yüksekken birden avının peşinden koşmayı bırakır. Siz de “Bu kadar yakinken neden koşmayı bıraktı?” diye merak edersiniz. Puma aslında çok ince bir hesap yapmaktadır. Avını yedikten sonra kazanacağı enerji, daha fazla koşmak için harcayacağı enerjiden az olacaktır. Yani harcayacağı enerjiye değmeyecektir. Bu duruma “aptal puma sendromu” denir. Bu belirge göstermektedir ki doğadaki hiçbir canlı enerjisini boşuna harcamaz.

Bu metne göre canlıların asıl amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enerjilerini harcamak
B) Hedefe odaklanmak
C) Aç kalmamak
D) Enerjilerini korumak

6. Çocuk kitabı nedir? Aslında ne kadar basit bir soru değil mi? Adı üzerinde çocuk kitabı. Çocuklar için kaleme alınmış, çocuklar için kurgulanmış ve çocuklar için yayımlanmış eserler. Hepimiz bu çerçeveden rahatlıkla bakabiliriz. Ama derseniz, gelin çocuk kitabı hakkında biraz daha derinlere inelim...

Bu metin aşağıdakilerden hangisi ile devam ettirilirse ana düşüncenin ortaya çıkmasına daha az katkı sağlar?

- A) Günümüzde maalesef çocuk kitabı veya çocuk edebiyatı adı altında birçok sakıncalı metin içeren kitaplar yayımlanmaktadır.
B) Çocuğun doğduğu günden itibaren ilgi duyacağı bütün kitaplar çocuk kitabıdır. Bebeklik dönemi ile başlayan kitapla temas, çocukluk ve gençlik dönemiyle devam etmektedir.
C) Çocuğun gelişimine katkı sağlamayacak bütün eserler çocuklar için gereksizdir. Çocuk kitapları çocuk gelişiminin birçok farklı yönünü içerisinde barındırmalıdır.
D) Çocuk kitaplarının ticari bir mal olarak görülmesi, ülkemiz açısından gelecek kaygısı oluşturan en sorunlu durumlardan birisidir.

ABC

Ana Düşünce

7. Günlerden bir gün pazarda bir papağanın 100 altına satıldığını gören Nasrettin Hoca, evinden bir hindi getirip 200 altın ister. Herkes Hoca'ya şöyle der: Hocam, hindi hiç 200 altın olur mu? Buna sinirlenen Hoca, "Az önce bunun yarısı kadar kuş, 100 altına satıldı, bu neden 200 altın etmesin?" der. Pazardakiler papağanın marifetleri olduğunu, nadir bulunan bir tür olduğunu söylerler. Hepsinden önemlisi, papağanın konuşma yeteneği olduğundan söz ederler. Hoca'nın onlara yanıtı şu olur: O da marifet mi? O kuş konuşursa bu da düşünür.

Bu metinde aşağıdaki kavramlardan hangisinin öneme vurgu yapılmıştır?

- A) Marifete
- B) Düşünmeye
- C) Değer görmeye
- D) Konuşmaya

8. Kitap ödünç alma, verme bir eserin edebi olsun olmasın paylaşma açıldığı güzel bir iletişim biçimidir. İyi bir okur, aynı zamanda iyi bir arkadaş olarak kitaplarını çevresine açar, onların da kendi kitaplığından faydalanmasını ister. Ödünç alınan kitap okunduğu zaman, ikili arasında kitap üzerine bir sohbet de başlıyorsa dünya bir anda güzelleşir. Ancak haklı olarak pek çoğumuzun ön yargıları arasında ödünç verdiğimiz kitapların ya bize bir daha ulaşmaması ya da hasara uğramış hâlde geri verilmesi vardır. Bu nedenle birçok okuyucu, kütüphanesini çok yakınlarına dahi açmaktan çekiniyor.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitaplarımızı başkalarına verirken bir daha gelmeme ihtimali olduğunu unutmamalıyız.
- B) Ödünç alınan kitaba sahip çıkılması ve okunduktan sonra kitabın iade edilmesi gerekir.
- C) Paylaşmaya önem veren kişiler, kütüphanelerini herkesin kullanımına açmalıdırlar.
- D) Ön yargıların ortadan kaldırılması ve ödünç kitap uygulamasının sürdürülmesi gerekir.

9. Herkes mutsuz bir dünyada yaşıyordu. İnsanların suratında hayatın tekdüzeliğinin getirdiği mutsuz ifade vardı. Bir gün bütün insanlardan daha mutsuz bir adam, mutlu olmak istedi. Bir çiçek aldı. O çiçeği betonlarla örülü şehirde, bir saksıda apartman kapısının önüne koydu. Her gün suladı o çiçeği. Eve her geldiğinde, evden her çıktığında o çiçeği görüp mutlu oldu. Dünya bir nebze olsun daha güzeldi artık. Çiçeğin getirdiği mutlulukla insanlara karşı daha nazik ve sevecen davranmaya başladı adam. Market kasiyeri onu görünce artık somurtmuyordu. Yüzündeki sıkılmış ifade biraz olsun geçiyordu. Çünkü adamın, kasiyere içtenlikle "Teşekkür ederim, kolay gelsin." gibi sözler söylemesi, kasiyeri insanların umurunda olmayan yapayalnız bir kişi olduğu hissinden kurtarıyordu. İş yerine gidince içtenlikle, "Günaydın!" demesi mesai arkadaşlarına olumlu bir enerji veriyordu. Çiçek, karanlık dünyayı az da olsa renklendirmişti.

- I. Dünyadaki her şey birbirine bağlıdır, en ufak bir değişim başka büyük bir etkinin parçası ya da sebebi olabilir.
- II. Mutluluk aramakla bulunacak bir şey değildir, onu inşa etmek gerekir.
- III. Hayatımıza anlam katmak için insanlara ya da eşyalara değil, bir amaca bağlanmalıyız.
- IV. Her şeye sahip olabiliriz ancak nelere sahip olduğumuz değil, ne kadar keyif alabildiğimiz önemlidir.

Numaralanmış sözlerden hangileri bu metnin ana düşüncesi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) III ve IV

Yayınları

Mozaik

ABC

SORU ANALİZİ

YARDIMCI DÜŞÜNCE

Paragraf Taktikleri

- Yardımcı düşünceler, genellikle bir metnin gelişme bölümünde yer alır.
- Yardımcı düşünce sorularında metni bölümlere ayırmalısın, her bölümde önemli gördüğün sözcük ya da sözcük gruplarını yani anahtar sözleri belirlemelisin.
- Seçenekler ile anahtar sözleri eşleştirmelisin. Böylece seçenekleri eleyip doğru cevaba ulaşacaksın.

Ana düşüncenin daha iyi açıklanmasını sağlayan, onu daha belirgin hâle getiren, işlediği konunun sınırlarını çizen düşüncelere yardımcı düşünce denir.

Metnin tamamını okumadan soruyu yanıtlamayınız.

A şıkkına
değilmiştir.

C şıkkına
değilmiştir.

Yanıtımız
D şıkkıdır.

Amerikan Doğa Tarihî Müzesi biyologları, 2028'e kadar dünyadaki hayvan nüfusunun yüzde 20'sinin yok olabileceği uyarısını yapıyor. Araştırmalar, son 400 yıl içinde 89 memelinin neslinin tükendiğini ve 169 memelinin neslinin tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını gösteriyor. Bilim adamları, eski çağlarda beslenmek ve korunmak için hayvanları avlayan insanın, yüzyıllar içinde hayvanları avlama nedenlerinin çeşitlendiğine ve giderek bunu zevk için avlamaya dönüştürdüğüne dikkati çekiyor. Küresel ısınma, kaçak avlanma ve doğal yaşam alanlarının giderek küçülmesi nedeniyle birçok hayvan türünün nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya. Araştırmacılar, biyoçeşitliliğini korumak için acilen harekete geçilmesi gerektiğini söylüyor.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisine değilmemiştir?

- A) Birçok memeli hayvan türünün neslinin tükenmek üzere olduğuna
- B) Kaçak avlanmanın, hayvan neslinin tükenmesine yol açan sebeplerden biri olduğuna
- C) Kara ve denizdeki hayvan çeşitliliğini korumak için harekete geçilmesi gerektiğine
- D) Hayvan neslinin tükenmesi ve biyoçeşitliliğin azalmasının küresel ısınmaya yol açtığına

B şıkkına
değilmiştir.

Kavram Sözlüğü

Doğaçlama: Metne bağlı kalmadan içinden geldiği gibi konuşma

"Oyuncu, ezberini unuttuğu için son sahneyi doğaçlama oynadı."

Biçem: Üslup, tarz, anlatım biçimi

"Bu küçük köy evini, nasıl bana benzeyen bir biçimde döşedim!"

Ağdalı: Bilinmeyen kelimelerden, anlaşılması güç sözlerden oluşan (deyiş).

"Yazar kitabında ağdalı bir dil kullanmış."

Yardımcı Düşünce

Karşınıza Çıkabilecek Soru Kökleri

- Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir / çıkarılamaz?
- Bu metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir / değinilmemiştir?
- Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir / bahsedilmemiştir?
- Bu metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir / ulaşılabilir?
- Bu metne göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir / söylenemez?
- Aşağıdaki sözlerden hangisi bu metinle ilişkilendirilebilir / ilişkilendirilemez?
- Bu metinde "----" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz / söylenemez?
- Aşağıdakilerden hangisi bu metinde bahsedilen soruna çözüm olamaz?
- Böyle düşünen birinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenmez?
- Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

1. Evliya Çelebi 25 Mart 1611 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. İyi bir eğitim almıştır. Hat ve musiki dersleri almanın yanı sıra zamanın geçerli yabancı dilleri olan Arapça ve Farsçayı öğrendikten sonra komşusu kuyumcu Simyon'dan Rumca öğrenmiş, bir miktar da Latince dersi görmüştür. Evliya Çelebi, 40 yılı aşkın süre boyunca Osmanlı topraklarını gezmiş, gördükleriyle ilgili çeşitli bilgileri dünyaca ünlü eseri "Seyahatname"de toplamış halk bilimci gezgindir. Evliya Çelebi'nin ömrünü verdiği bu çalışması dünyaca ünlü çalışma olmakla birlikte yazılışından iki yüz yıl sonra ancak 1896 yılında Arap harfleriyle basılabilmektedir. Çelebi, seyahat ettiği bütün yerlerin, tarihine, halkının özelliklerine, diline, dinine, kıyafetlerine, sanatlarına, gündelik yaşamlarına, mutfaklarına, coğrafyasına ve sanat tarihine dair muazzam bilgiler vermiştir.

Bu metinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Evliya Çelebi, Seyahatname'yi Arapça kaleme almıştır.
- B) Seyahatname, gezilen yerler hakkında birçok bilgi barındırır.
- C) Evliya Çelebi, yabancı dil eğitimi almıştır.
- D) Seyahatname, Osmanlı toprakları üzerindeki yerler hakkında bilgi verir.

2. İnsanlar kendi dertlerini, ihtiyaçlarını, duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilirler fakat hayvanlar öyle değildir. Hayvanlar; görür, duyar, hisseder ancak kendilerini ifade edemez, ihtiyaçlarını dile getiremez. Onları sahiplenmek ve onları mutlu etmek ise biz insanların görevidir. İnsanların bu dünya üzerinde istediği gibi yaşamak için ne kadar hakkı varsa hayvanların da en az o kadar hakkı vardır. En az bizim kadar yaşama hakkı olan hayvanların biz insanlara verdiği mutluluk da başkadır aslında. Onlarla birlikte yaşamak mükemmel bir duygudur. Kafeste öten iki kanaryayı düşünün... Onların sesleri, insanları farklı bir âleme götürür; insanlara huzur verir. Köpeklerin dostluğunu, vefasını bilmeyen yoktur mesela. O hâlde onlarla yaşamın tadını çıkarmalı, onları sevip korumalıyız.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Hayvanların yaşam alanları sınırlı olmalıdır.
- B) Hayvanları koruyup kollamak gerekir.
- C) Hayvanlarla birlikte yaşamak güzel bir histir.
- D) Hayvanları sahiplenmek insanların vazifesi olmalıdır.

ABC

Yardımcı Düşünce

3. Dîvânu Lûgâti't-Türk, adından ve Arap dilinin kurallarına göre düzenlenmiş olmasından da anlaşılacağı gibi aslında Araplara Türkçe öğretmek üzere kaleme alınmış bir eserdir. Dîvânu Lûgâti't-Türk'ün yazarı olan Kâşgarlı Mahmud bu görevi yerine getirirken hem Türk dili ile Arap dilinin mukayesesini yapmış hem de Türk dili ve kültürü ile ilgili geniş ve çok yönlü bilgiler vermiştir. Böylece o, Türkçenin ve Türk kültürünün o çağın İslam topluluğu içindeki yerini belirtmeye çalışmıştır.

Kâşgarlı Mahmud, XI. yüzyıl Türk dünyasına yayılmış bütün Türk boylarının yaşadıkları bölgeleri, oturdukları büyüklü küçüklü yerleşim merkezlerini bizzat dolaşarak buralardan malzeme toplamıştır. Karahanlı yazı dilindeki sözleri verirken onları öteki Türk lehçe ve ağızlarından topladığı örneklerle karşılaştırması, gerekli yerlerde bunlar için ses bilgisi ve gramer açıklamaları yapmış olması; Dîvânu Lûgâti't-Türk'ü, modern dilcilik metotlarına göre hazırlanmış ansiklopedik bir sözlük; geniş çapta karşılaştırmalı bir gramer durumuna getirmiştir.

Bu metinde sözü edilen eserle ilgili,

- I. Birçok Türk boyunun incelenmesi sonucu oluşturulduğu
- II. Türk dili ile Arap dilinin karşılaştırıldığı ve Araplara Türkçe öğretmek gibi bir amaç taşıdığı
- III. Karahanlı yazı dili ile diğer Türk topluluklarının dili; ses, şekil ve söz dizimi gibi farklılıklar yönünden karşılaştırıldığı

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

4. Salda Gölü, Burdur'un Yeşilova ilçesinde, ormanla kaplı tepeler, kayalık araziler ve küçük alüvyon ovalarla çevrili tektonik bir göldür. Bu göl, derinlik bakımından Türkiye'nin en derin tatlı su gölü konumundadır. Salda Gölü'nün ölçülebilen derinliği 185 metredir. Diğer bir özelliği ise bu gölün suyunun da şifalı olmasıdır. Salda Gölü'nde yapılan araştırmalarda uzmanlar, göl suyunun sivilce ve mantar gibi bazı cilt hastalıklarına karşı etkili olduğunu dile getiriyor. Gölün toprak yapısının sahip olduğu mineraller sayesinde bu tür hastalıklardan da kurtulabilirsiniz.

Bu metinde "Salda Gölü" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Göle nasıl ulaşılacağına
- B) Ziyaretçi akınına uğradığına
- C) Bazı hastalıklara iyi geldiğine
- D) Gölün hangi mineralleri içerdiğine

5. Hikâyelerimi yapmacılıktan uzak, içten bir anlatımla oluştururum. Beni seven, kitaplarımı okuyan binlerce kişiye mahcup olmamak için bunu yapmayı kendime bir vazife bilirim. Hikâyelerimin özellikle inandırıcı bulunmasını isterim. Hayalî, gerçekleşmesi imkânsız olaylarla işim olmaz. Bu nedenle yaşanmış olaylardan yola çıkarak oluştururum hikâyelerimi. Anlatımım da süsten uzaktır. Anlaşılması zor, ağırdalı bir dil kullanmam. Yazılarımda sade ve net olmasına dikkat ederim. Sanırım her kesime hitap edebilmem bunun sayesinde oldu.

Bu sözleri söyleyen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hikâyelerini açık ve anlaşılır bir dille oluşturur.
- B) Hikâyelerinde doğallıktan yanadır.
- C) Hikâyelerinde mantık çerçevesinin dışına çıkmaz.
- D) Hikâyelerini okurlarının beklentisine göre yazar.

Yayınları

Mozak

Yardımcı Düşünce

6. Mustafa'nın kâğıtlarını büyük bir kırmızı kalemle işaretlemekten, kâğıdına kalın çarpılar atmaktan ve kâğıdının üstüne düşük not vermekten yorulur hâle gelmiştim. Ödevlerini yapmadığı için ona kızıyor, okula düzenli ve temiz gelmesi için onu sürekli uyarıyordum. Her öğrencinin geçmişine dair bilgileri okurken Mustafa'yı sona bırakmıştım. Bir gün sıra ona geldi. İlkokul öğretmenlerinin Mustafa ile ilgili övgü dolu sözleriyle karşılaştım. Ödevlerini zamanında yaptığından, çok tertipli ve temiz olduğundan, daima gülmeye hazır ve geleceği parlak bir çocuk olduğundan bahsediyorlardı. Çok şaşırmıştım. Yazının devamında, ilerleyen yıllarda annesini kaybettiği, bu durumun Mustafa'yı çok etkilediği, gitgide içe kapanık bir çocuk olmaya başladığı ve babasının ona ilgi göstermediği yazıyordu. Mustafa'nın yaşadıklarını okuyunca gözyaşlarıma hâkim olamadım. O günden sonra Mustafa'ya özel bir ilgi gösterdim. Onun başarılı ve geleceği parlak biri olacağına inandım. Onu da başarılı olacağına inandırdım. Nitekim okulu derece ile bitirdi ve yıllar sonra başarılı bir doktor oldu.

- I. Çocuklar yaş çimento gibidir, üzerlerine ne düşse iz bırakır.
- II. Bir ebeveynin çocuklarına verebileceği en iyi miras, her gün ona öğüt vermesidir.
- III. Çocuklara ne düşünecekleri ve nasıl düşünecekleri öğretilmelidir.
- IV. Çocuklar sizin onlardan beklediğiniz kişi olma eğilimindedir.
- V. Çocukları, başarılı bir insan yapmanın en iyi yolu onları mutlu etmektir.

Numaralanmış sözlerden hangileri bu metinle ilişkilendirilemez?

A) I ve II	B) II ve III
C) II ve IV	D) III ve V

7. Hayatın bize neler katacağını anlamamız pek de zor değil. Yanımızda, arkamızda, sağımızda, solumuzda hatta karşımızda duran insanlara bakmak yeterli olacaktır. Bizim, hayatın neresinde durduğumuz, onların nerede durduğuna bağlıdır. Çünkü biz onların tam ortasındayızdır. Ne yöne dönmeye çalışsak onlara çarpar, olduğumuz yerde kalırız. İnsanlar ilerledikçe ilerler, geriledikçe gerileriz. Ne demiş büyüklerimiz: Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim. Eğer hayatınızda bir fark oluşturmak istiyorsanız ve buna engel olan çevreniz ise hemen çevrenizdeki insanları gözden geçirin. Hayatınızda değişiklik yapmak istiyorsanız size engel olan insanlardan mutlaka kurtulun. İyi arkadaş seçimi hayatta daha başarılı olmamızı sağlar. Bizi her zaman bir adım öne taşır. İşte bunun içindir ki arkadaşlarımızı iyi seçmeliyiz.

Bu metne göre aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Arkadaşlarımızı doğru seçmek bizi hep daha ileri götürür.
- B) Hayatımızı değiştirmek istiyorsak önce çevremizi değiştirmeliyiz.
- C) Arkadaşlarımızı seçerken mutlaka ailemize danışmalıyız.
- D) Hayatımızın her anında çevremizden etkileniriz.

8. Her sabah uyanıp güne kuşlarla böceklerle merhaba derdi Hasan. Aslında erken kalkmayı yeni âdet edinmişti ama bu durum onu çok memnun etmişti. Adeta ömrünü uzatmanın bir yolunu bulmuş gibiydi. Herkes uyurken o, dünyanın tadını çıkarıyordu. Günlük işlerinin bir kısmını erkenden bitiriyor, günün kalanını ise istediği gibi yaşıyordu. Çocukları ve eşi de bu durumdan çok memnundu. Çünkü o, artık onlara da eskisinden çok daha fazla zaman ayırıyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinden çıkarılamaz?

- A) Hasan daha önceden ailesine hiç zaman ayırmayan biridir.
- B) Hasan yeni edindiği erken kalma huyundan çok memnundur.
- C) Hasan'ın erken kalkma huyu, ailesi tarafından olumlu karşılanmıştır.
- D) Hasan, işlerinin bir kısmını erkenden bitirerek kalan vaktini ailesine ayırmaktadır.

ABC

SORU ANALİZİ

BAŞLIK VE ANAHTAR SÖZCÜK

Paragraf Taktikleri

- Anahtar sözcükler metnin konusunu verir.
- Başlığı bulmak için paragrafın ilk ve son cümlesini dikkatli okumalısın.
- Başlık, tek sözcükten de oluşabilir; birden çok sözcükten de oluşabilir.

Başlık, paragraftaki konunun ve konuda vurgulanmak istenen düşüncenin özetidir.

Diş fırçalama işlemi küçük yaşlardan itibaren **düzenli** olarak yapılması ve **gelenek** hâline getirilmesi gereken bir kişisel bakım alışkanlığıdır. Yetişkinler bu konuda bilinçli olsa da özellikle çocukların diş fırçalaması için özel eğitimler verilmeli ve bu **alışkanlığın** yaşama kazandırılması gerekir. Uzmanlara göre bebeklerin dişleri bir yaşına gelmeden fırçalanmaya başlanmalıdır. Ebeveynler, bebeklerinin diş temizliğini bu aylar çerçevesinde öğünlerden sonra ve gece uyumadan önce çocuğun ağızını temizleyerek başlatmalıdır.

Metindeki kimi sözcükler yanıt bulmamızı sağlar.

Başlık, bir yazının adıdır.

Bu metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- ☒ A) Diş Fırçalama Alışkanlığı
- ☐ B) Diş Fırçalama Yöntemleri
- ☐ C) Bebeklerde Diş Temizliği
- ☐ D) Diş Temizliğinin Önemi

Başlığı bulmadan önce konuyu ve ana düşünceyi bul.

Kavram Sözlüğü

Günaşırı: İki günde bir

“Evimize günaşırı alacaklılar gelirdi.”

Etik: Ahlaki, ahlakla ilgili

“Yaptığın hiç etik bir davranış değildi.”

Dramatik: Acıklı, içinde gerilim, çatışma vb. olaylar bulunan, insan ilişkileri ile gelişen (eser, olay)

“Hadiseler gösteriyor ki dramatik neticelerine rağmen her şey komik bir zemin üzerinde cereyan ediyor.”

Başlık ve Anahtar Sözcük

Karşınıza Çıkabilecek Soru Kökleri

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerden herhangi birinin başlığı olamaz?

Bu parçaya aşağıdaki başlıklardan hangisi getirilmelidir?

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerin hangisidir?

Aşağıdakilerin hangisi bu metnin başlığı olmaya en uygundur?

Bu metne aşağıdaki başlıklardan hangisinin getirilmesi uygun değildir?

Bu metnin anahtar sözcükleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

1. Sudoku, Japon tipi bir bulmacadır. Japoncada “sayılar tek olmalı” anlamına gelir. Dünyanın en çok ilgi gören oyunlarının başında gelen bu bulmacada, harfler yerine rakamlar kullanılır. Rakamlarla oynanmasına karşın matematikle ilgisi olmayan sudoku, toplama veya çarpma bilgisi gerektirmez. Bulmacanın zorluk derecesine göre ipuçları verilir. Verilen ipuçları dikkate alınıp, mantık yürütülerek oynanan bir oyundur. 100’ü aşkın ülkeyi kasıp kavuran sudoku, zekâ gücünü geliştirici entelektüel bir rakam bilmesidir. Otopüste, trende, öğle arasında, teneffüste rahatlıkla oynanılacak bir oyundur.

Bu metnin anahtar sözcükleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Japon – sudoku – matematik – harf
B) sudoku – bilmece – Japon – zekâ
C) sudoku – toplama – mantık – oyun
D) bilmece – matematik – zeka – güç

Mozaik Yayınları

2. Televizyondan veya gazetelerden, bizde pek olmasa da ABD’de polis sorgulamalarında gerektiğinde bir sanığın yalan makinesine bağlanarak, doğruyu söyleyip söylemediğinin kontrol edildiğini görmüş veya okumuşsunuzdur. Hatta ABD’de FBI veya CIA gibi çok önemli devlet görevlerine alınmaya aday memurlara da bu test uygulanmaktadır. Test süresince ve sonrasında bir uzman, grafikleri sürekli kontrol altında tutarak hangi sorularda sinyallerin değiştiğini tespit eder. Kalp atışının hızının artması, tansiyonun yükselmesi ve terleme genellikle yalan söylemenin belirtileridir. İyi eğitilmiş bir uzman, grafiklere bakınca nerede yalan söylendiğini hemen anlayabilir.

Bu metne aşağıdaki başlıklardan hangisi getirilemez?

- A) Yalan Makinesi
B) Yalan Makinesinin Kullanımı
C) Yalan Makinesinin İcadı
D) Yalan Makinesi Ne İşe Yarar?

Mozaik Yayınları

3. Çocuklar, içtenlikle yazılmış kitapları seviyorlar. Dikte edilmiş, ne yapıp ne yapmaması söylenen kitaplar çocuktaki yaratıcılığı köreltiyor. Merak uyandırmak, düğümlerle karşılaşmak, çözümlere ortak olmak, hayal ettirmek çocuk edebiyatında önemli ölçütlerdir.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Çocuk ve Kitap
B) Çocuklara Öğütler
C) Çocuk Kitaplarında Yaratıcılık
D) Çocuk Edebiyatı